

Στις 14.3.2010 έγινε στην Κομοτηνή, στην αίθουσα του Επαγγελματικού και Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου, η παρουσίαση του βιβλίου του Θρασύβουλου Ορ. Παπαστρατή «Από την Γκιουμουλτζίνα στην Τρεμπλίνκα - Ιστορία των Εβραίων της Κομοτηνής». Την εκδήλωση διοργάνωσε η εφημερίδα «Παρατηρητής της Θράκης» και σ' αυτήν παρέστησαν ο συγγραφέας, εκπρόσωποι του Πολιτιστικού Αναπτυξιακού Κέντρου Θράκης (ΠΑΚΕΘΡΑ) που εξέδωσε το βιβλίο, οι επιμελητές της έκδοσης Βασίλης Αϊβαλιώτης και Σοφία Αδαμαντίδου και οι χορηγοί Τάσος Καραδέδος και Ντορίλη Ισουά, εκπρόσωποι του Δήμου, πανεπιστημιακοί και πλήθος κόσμου. Για το βιβλίο μίλησαν η γεν. γραμματέας του Κ.Ι.Σ. κα Λίλιαν Καπόν, ο αντιπρόεδρος της Ι.Κ. Θεσσαλονίκης κ. Λάζαρος Σεφιχά, ο αν. νομάρχης Ροδόπης κ. Κώστας Κατσιμίγας, ο πρόεδρος του ΠΑΚΕΘΡΑ κ. Στέλιος Σκιάς και ο ιατρός κ. Τάσος Καραδέδος.

Η γ.γ. του Κ.Ι.Σ. στην ομιλία της τόνισε ότι το βιβλίο αποτελεί «ένα εξαιρετικό πόνημα και κυρίως μια κατάθεση ψυχής, προσφορά του συγγραφέα στην αγαπημένη πόλη της Κομοτηνής. Ως Ελληνίδα Εβραία αισθάνομαι βαθιά υποχρέωση προς τον Θρ. Παπαστρατή, γιατί με τις ακάματες έρευνές του αναδεικνύει το πλούσιο παρελθόν του εβραϊσμού στον ελλαδικό χώρο και συμβάλλει στην εξοικείωση των σημερινών κοινωνιών με τις μειονότητες, που αποτελεί την αποτελεσματικότερη ασπίδα εναντίον του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας».

Ο κ. Λάζαρος Σεφιχά υπογράμμισε ότι «το βιβλίο προσκαλεί τον αναγνώστη σ' ένα πραγματικό ταξίδι στο χρόνο, γεμάτο ζωντανές παραστάσεις και αρώματα. Η χρήση της απλής γραφής και της θελκτικής αφηγηματικής γλώσσας, σε συνδυασμό με την πληθώρα βιβλιογραφικών αναφορών συντελούν στο να έχουμε στα χέρια μας ένα ελκυστικό και παράλληλα εξαιρετικά χρηστικό πόνημα».

Ο αν. νομάρχης Ροδόπης κ. Κατσιμίγας αναφέρθηκε στη σημασία «της παρουσίας των Εβραίων της Κομοτηνής από την ενσωμάτωση της Θράκης στην Ελλάδα μέχρι και τον αφανισμό τους στην Τρεμπλίνκα», ενώ εντάσεις προκάλεσαν ορισμένες δηλώσεις του σχετικά με τον τρόπο που ο συγγραφέας καταγράφει το πώς η πόλη αντιμετώπισε την εβραϊκή ιστορική της μνήμη. Συγκεκριμένα ο κ. Κατσιμίγας αναφέρθηκε στη Συναγωγή Κομοτηνής και στις ευθύνες του εβραϊσμού για την τύχη της. Στον αν. νομάρχη απάντησαν ο συγγραφέας και η κα Καπόν η οποία με πραότητα έθεσε το θέμα στο ιστορικό πλαίσιο και κοινωνικό κλίμα της μεταπολεμικής εποχής που επέτασσε ως προτεραιότητα την επιβίωση και τη στήριξη όσων Κοινοτήτων κατάφεραν να μην αφανιστούν ολοσχερώς.

Στη συνέχεια μίλησε ο κ. Στέλιος Σκιάς, πρόεδρος του ΠΑΚΕΘΡΑ που ανέλαβε την έκδοση του βιβλίου, ο οποίος τόνισε το έργο του Κέντρου για την «προβολή ψηφίδων της ιστορικής μνήμης του τόπου μέσα από την ιστοριογραφία και τη λαογραφία του».

Τέλος μίλησε ο ιατρός κ. Τάσος Καραδέδος αναφέρθηκε στους συναισθηματικούς δεσμούς των χορηγών με την εβραϊκή ιστορία.

Ακολούθησε ενδιαφέρουσα συζήτηση ενώ ένθερμα υποστηρίχθηκε η πρόταση του συντονιστή της εκδήλωσης, δημοσιογράφου Δημήτρη Κρις, να οργανωθεί το 2013 -με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 70 χρόνων από τον εκτοπισμό των Εβραίων- αφιέρωμα στην ιστορία των Εβραίων της πόλης.

Η εκδήλωση ήταν ουσιαστικής σημασίας καθώς προέβαλε το ιστορικό εβραϊκό παρελθόν της πόλης ενώ παράλληλα το ενδιαφέρον και η ευαισθητοποίηση του κόσμου κατέδειξαν πόσο χρήσιμες είναι παρόμοιες εκδηλώσεις κυρίως σε πόλεις της περιφέρειας όπου δεν ζουν πια Εβραίοι. Χαρακτηριστικά είναι τα δημοσιεύματα και τα εκτενή αφιερώματα στο βιβλίο, στην ιστορία των Εβραίων και στην εκδήλωση του «Παρατηρητή της Θράκης», με επιμέλεια της εκδότριας και διευθύντριας της εφημερίδας κας Τζένης Κατσαρή - Βαφειάδη, που είχε αναλάβει και την πρωτοβουλία για τη βιβλιοπαρουσίαση.

Στη φωτογραφία από αριστερά οι: Λ. Σεφικά, Θρ. Παπαστρατής, Λ. Καπόν, Δημ. Κρις, Κ. Κατσιμίγας και Στ. Σκιάς.